

Hyvän hallinnon periaatteet

Lainmukaista, läpinäkyvää ja ihmislähtöistä!

1.	Ohjeen tarkoitus ja soveltamisala	2
2.	Hyvän hallinnon oikeudellinen perusta	2
3.	Hallinnon oikeusperiaatteet	3
4.	Kuntalaisen asema, osallistuminen ja vaikuttaminen	3
5.	Päätösten perusteleminen ja vaikutusten arviointi.....	4
6.	Toimielinten kokousten luottamuksellisuus.....	4
7.	Eettisyys, korruption torjunta ja vieraanvaraisuus.....	4
8.	Hyvä hallinto julkisissa hankinnoissa	5
9.	Esteellisyysäädöksien noudattaminen	5
10.	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta osana hyvää hallintoa.....	6
11.	Hyvän hallinnon vastuut ja täytäntöönpano	6

1. Ohjeen tarkoitus ja soveltamisala

Hyvän hallinnon periaatteiden tarkoituksena on varmistaa, että Keuruun kaupungin toiminta on lainmukaista, eettistä, avointa ja luottamusta herättävää. Tarkoituksena on tukea hyvän hallinnon periaatteiden yhtenäistä soveltamista ja niiden käytännön toteutumista kaikessa kaupungin toiminnassa.

Periaatteita sovelletaan kaikkeen Keuruun kaupungin julkiseen toimintaan, ei ainoastaan hallintoasioiden käsittelyyn ja päätöksentekoon. Periaatteet koskevat Keuruun kaupungin koko henkilökuntaa ja kaikkia luottamushenkilöitä sekä emokaupungilla että tytäryhtiössä.

Ohje pohjautuu Keuruun kaupungin eettiseen ohjeeseen, jonka valtuusto on hyväksynyt 9.6.2025 § 45.

2. Hyvän hallinnon oikeudellinen perusta

Hyvän hallinnon periaatteet perustuvat erityisesti hallintolain (434/2003) 2 luvun säännöksiin:

6 § Hallinnon oikeusperiaatteet

Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

7 § (9.5.2014/368) Palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus

Asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Viranomaisen velvollisuudesta tiedottaa toiminnastaan ja palveluistaan sekä yksilöiden ja yhteisöjen oikeuksista ja velvollisuuksista toimialaansa liittyvissä asioissa säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 20 §:n 2 momentissa.

8 § Neuvonta

Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen.

9 § Hyvän kielenkäytön vaatimus

Viranomaisen on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Asiakkaan oikeudesta käyttää omaa kieltään viranomaisessa asioidessaan on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai mitä johtuu Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista.

10 § Viranomaisten yhteistyö

Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa ja asian vaatimassa laajuudessa avustettava toista viranomaista tämän pyynnöstä hallintotehtävän hoitamisessa sekä muutoinkin pyrittävä

edistämään viranomaisten välistä yhteistyötä. Viranomaisten välisestä virka-avusta säädetään erikseen.

3. Hallinnon oikeusperiaatteet

Keuruun kaupungin toiminnassa noudatetaan seuraavia hallinnon oikeusperiaatteita (HL § 6):

Yhdenvertaisuus: Kaikkia asiakkaita ja asianosaisia on kohdeltava tasapuolisesti, johdonmukaisesti ja syrjimättömästi. Samanlaisissa tilanteissa toimitaan samalla tavalla.

Tarkoitussidonnaisuus: Viranomaisen toiminnalla tulee olla hyväksyttävä, lainmukainen tarkoitus. Harkintavaltaa ei saa käyttää väärin eikä toimintaan saa liittyä epäasiallisia tai ulkopuolisia vaikuttimia.

Objektiviteetti: Toiminnan tulee olla asiallista ja puolueetonta. Päätöksenteko ja asioiden käsittely eivät saa perustua henkilökohtaisiin mieltymyksiin, etuihin tai ennakkokäsityksiin.

Suhteellisuus: Käytettävien keinojen on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään. Kenenkään oikeuksia tai etuja ei saa rajoittaa enempää kuin asian hoitaminen edellyttää.

Luottamuksensuoja: Yksityisellä on oikeus luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja johdonmukaisuuteen. Viranomaisen tulee toimia ennakoitavasti ja huolellisesti.

Hyvään hallintoon Keuruulla kuuluvat lisäksi seuraavat periaatteet ja velvoitteet:

Palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus: asiointi kaupungin kanssa on järjestettävä sujuvaksi ja asianmukaiseksi.

Neuvontavelvollisuus: asiakkaille annetaan tarpeellista ohjausta ja neuvontaa asioiden hoitamiseksi.

Hyvän kielenkäytön vaatimus: viestinnän ja asiakirjojen tulee olla asiallisia, selkeitä ja ymmärrettäviä. Hyvän kielenkäytön vaatimus koskee jokaista kaupungin toimijaa ja edellyttää oman viestinnän jatkuvaa arviointia ja kehittämistä.

Viranomaisten yhteistyövelvoite: kaupungin sisäinen ja ulkoinen yhteistyö tukee sujuvaa ja tehokasta asioiden hoitoa.

4. Kuntalaisen asema, osallistuminen ja vaikuttaminen

Hyvään hallintoon kuuluu kuntalaisen oikeus osallistua, vaikuttaa ja tulla kuulluksi kunnan toiminnassa. Keuruun kaupungin toiminnassa edistetään kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa kunnan palveluihin, päätöksentekoon ja elinympäristön kehittämiseen (kuntalaki 410/2015 § 29).

Kuntalaisilla tulee olla tosiasialliset ja monipuoliset mahdollisuudet:

- osallistua ja vaikuttaa kunnan palvelujen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin
- saada tietoa kunnan toiminnasta, taloudesta ja päätöksenteosta
- esittää mielipiteitä, aloitteita ja palautetta sekä saada niihin asiallinen vastaus.

Keuruun kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia ohjataan erillisessä osallistumissuunnitelmassa, joka kuuluu valtuuston talousarviossa 2026 vahvistamiin hyvinvointitavoitteisiin.

5. Päätösten perusteleminen ja vaikutusten arviointi

Hallintolaki edellyttää, että päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset (Hallintolaki § 45). Poikkeukset perusteluvollisuudesta on mainittu edellä mainitussa pykälässä.

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) perustuu hallintolain selvittämisvelvollisuuteen (§ 31), kuntalain tavoitteisiin (§ 22), perustuslain oikeusvaltioperiaatteeseen (§ 2) ja perusoikeuksien turvaamisvelvoitteeseen (§ 22) sekä hyvän hallinnon vaatimuksiin.

Koska hyvä hallinto edellyttää avoimuutta, läpinäkyvyyttä, tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja vastuullisuutta, on vaikutusten ennakkoarviointi konkreettinen tapa toteuttaa näitä periaatteita. Ohje enakkovaikutusten arviointiin sisältyy hallintopalveluiden vuoden 2026 talousarviotavoitteisiin.

6. Toimielinten kokousten luottamuksellisuus

Kunnan toimielinten kokoukset ovat valtuustoa lukuun ottamatta lähtökohtaisesti suljettuja. Suljetun kokouksen keskustelut ovat aina luottamuksellisia. Hyvän hallintokäytännön mukaista ei ole paljastaa ulkopuolisille suljetussa kokouksessa käytyjä keskusteluja.

Kunnan henkilökunta ja luottamushenkilöt ovat vaitiolovelvollisia tehtävässään tietoonsa tulleista salassa pidettävistä tiedoista ja asiakirjoista. Keuruun kaupungin viestintä- ja markkinointisuunnitelma sekä sisäisen viestinnän ohje on valmisteltu vahvistettavaksi kaupunginhallituksessa 16.2.2026.

7. Eettisyys, korruption torjunta ja vieraanvaraisuus

Keuruun Oppiva yrityskaupunki 2032 -strategia edellyttää, että toimintatapamme on eettisesti kestävä ja korruptionvastainen (kvalt 8.12.2025 § 94).

Keuruun kaupungin toiminnassa noudatetaan valtuuston hyväksymiä eettisiä periaatteita (kvalt 9.6.2025 § 45). Kaupunki sitoutuu:

- torjumaan korruptiota ja rakenteellista korruptiota
- ehkäisemään epäasiallisia etuja, lahjoja ja sidonnaisuuksia
- toimimaan avoimesti ja läpinäkyvästi.

Vieraanvaraisuutta, etuja ja lahjoja koskevissa tilanteissa noudatetaan Kuntaliiton antamia ohjeita.

Keuruun kaupunki on sitoutunut ehkäisemään myös rakenteellista korruptiota, joka on järjestelmille ja instituutioille tyypillinen korruption muoto, joka hyödyntää laillisissa rakenteissa olevia mahdollisuuksia. Rakenteellisen korruption piirteitä esiintyy esimerkiksi poliittisissa

virkanimityksissä, poliittisessa rahoituksessa, julkisissa hankinnoissa sekä epävirallisissa päätöksentekoverkostoissa (ns. hyvä veli -verkostot). Tässä tulee erottaa normaali poliittinen neuvottelu, jota kunnissa usein käydään valtuustoryhmien kesken epävirallisissa yhteyksissä. Tällaisia neuvotteluja tulee ja pitääkin käydä. (Lähde: Korruptio ja eettisyys kunnassa, Kuntaliitto 4.2.2026).

8. Hyvä hallinto julkisissa hankinnoissa

Julkiset hankinnat ovat erityisen korruptioherkkä toiminta-alue. Hyvä hallinto edellyttää:

- lahjojen, etujen ja vieraanvaraisuuden asianmukaista käsittelyä
- sidonnaisuuksien tunnistamista ja hallintaa
- avoimuutta ja dokumentointia kaikissa hankinnan vaiheissa.

Julkiset hankinnat ovat keskeinen osa kunnan toimintaa ja julkisten varojen käyttöä, ja niissä noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita kaikissa hankinnan vaiheissa. Käytännössä hyvä hallinto näkyy hankinnoissa siinä, miten hankintoja valmistellaan, kilpailutetaan, päätetään ja sopimuksia toteutetaan.

Hankinnoissa toimitaan avoimesti, tasapuolisesti ja syrjimättömästi, tarjoukset arvioidaan ennalta ilmoitettujen objektiivisten perusteiden mukaisesti, vaatimukset mitoitetaan suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ja esteellisyys arvioidaan huolellisesti. Hankintatoiminnan tulee olla eettistä, korruptiota ehkäisevää ja ennakoitavaa sekä kuntalaisten näkökulmasta taloudellista, vaikuttavaa ja luottamusta herättävää.

Keuruun hankintapolitiikan ja -ohjeen päivitys on parhaillaan käynnissä ja sisältyy hallintopalveluiden vuoden 2026 talousarviotavoitteisiin.

9. Esteellisyssäädöksien noudattaminen

Esteellisyys eli jääviys päätöksenteossa tarkoittaa tilannetta, jossa viranhaltija tai luottamushenkilö ei voi osallistua asian käsittelyyn tai ratkaisemiseen, koska hänen puolueettomuutensa saattaa vaarantua. Tämä perustuu siihen, että päätöksenteon tulee olla luotettava ja puolueetonta, ja päätöksentekoon osallistuvien henkilöiden esteellisyys voi heikentää tätä luottamusta. Jääviys koskee sekä asian valmistelua että varsinaista päätöksentekoa, aina päätöksentekoon saakka.

Esteellisyysäännösten tarkoituksena on turvata päätöksenteon puolueettomuus ja yleinen luottamus kaupungin toimintaan. Jokaisen luottamushenkilön ja viranhaltijan velvollisuutena on arvioida oma esteellisyytensä ja ilmoittaa siitä viipymättä.

Muihin kunnan luottamushenkilöihin kuin valtuutettuihin valtuustossa samoin kuin kunnan palveluksessa oleviin henkilöihin ja kunnan tilintarkastajaan sovelletaan hallintolain 28.1 §:n esteellisyysperusteita: osallisuusjääviä, edustusjääviä, intressijääviä, palvelussuhde- ja toimeksiantosuhdejääviä, yhteisöjääviä ja yleislausekejääviä.

Valtuutettuun sovelletaan valtuuston kokouksessa kuntalain 97 §:n esteellisyysperustetta, jonka mukaan valtuutettu on esteellinen, jos käsiteltävä asia koskee henkilökohtaisesti häntä tai hänen läheistään. Valtuutetun esteellisyysperusteet ovat valtuuston kokouksessa rajoitetummat kuin muihin luottamushenkilöihin sovellettavat perusteet.

Esteellisyttä koskevat ohjeet on koottu Keuruun kaupungin kokoushallintajärjestelmään (CM3) Kuntaliiton ohjeiden pohjalta.

Esteellisyydestä säädetään osakeyhtiöiden osalta osakeyhtiölaissa (624/2006).

10. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta osana hyvää hallintoa

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat keskeinen osa hyvää hallintoa. Niillä varmistetaan, että kaupungin toiminta on:

- lainmukaista ja päätösten mukaista
- tuloksellista, taloudellista ja vaikuttavaa
- luotettavasti raportoitavaa
- riskit hallitsevaa.

Sisäinen valvonta on osa jokapäiväistä johtamista, esihenkilötyötä ja työn tekemistä, ei erillinen tarkastusmenettely. Sisäinen valvonta kuuluu jokaisen työntekijän velvollisuuksiin. Sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta on annettu erilliset ohjeet, jotka päivitetään Keuruulla vuoden 2026 aikana.

11. Hyvän hallinnon vastuut ja täytäntöönpano

Kuntalain § 39 mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenpidosta. Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kuntalain § 87 mukaan kunnan palveluksessa oleva henkilöstö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa kuntaan.

Kuntalain § 85 mukaan luottamushenkilö hoitaa tointa virkavastuulla, ja häneen sovelletaan rikoslain (39/1889) virkarikoksia koskevia säännöksiä.

Jokainen Keuruun kaupungin luottamushenkilö ja työntekijä vastaa omalta osaltaan hyvän hallinnon periaatteiden noudattamisesta. Johto ja esihenkilöt vastaavat ohjeen toimeenpanosta, seurannasta ja perehdyttämisestä.

Hyvän hallinnon ohjeiden toteutuminen ja raportointi sisältyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäviin.